

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 43P/113/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222207255
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agáta Burkušová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2022:7222207255.2

Uznesenie

Okresný súd Košice II v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. A., A.. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: D. A., H.. X., A.. XX.XX.XXXX, F. X, O., Y. C. A.Ď., A.. XX.XX.XXXX, W. A. S. XX, O., S..Č.. F. S. XXX, I., Č. H., v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia a o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

Nariaďuje neodkladné opatrenie:

- I. Dočasne zveruje mal.dieťa: C. A., A.. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky.
- II. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.
- III. Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia platí výživné v nevyhnutnej miere z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 23.08.2022 sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia podľa ust. § 367 CMP, ktorým žiadala, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 14P/26/2020 zo dňa 11.12.2020 a dočasne zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky a určil výživné na maloleté dieťa vo výške 250,-Eur mesačne.
2. Návrhom vo veci samej sa matka domáhala rovnako zmeny rozsudku Okresného súdu a zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného zo strany otca vo výške 250,-Eur mesačne.
3. Podanie tohto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že maloletý ju počas letných prázdnin informoval, že u otca je bitý. S otcom žijú od júna 2020 v Čechách. V osobnej starostlivosti otca je maloletý zverený na základe rozsudku tunajšieho súdu č.k. 14P/26/2020 - 187 zo dňa 13.11.2020, právoplatným dňa 11.12.2020, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 17.02.2012 č.k. 45P/45/2011 - 102 vo výroku o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému tak, že bol zverený do osobnej starostlivosti otca, matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého C. sumou 70,-Eur mesačne, styk matky s maloletým nebol upravený a žiadny z účastníkov nemal nárok na náhradu trov konania. Matka uviedla, že vedela o ústnom ponižovaní zo strany otca. Syn matke volal v máji 2022, čo má robiť, keď ho otec vyhodil z domu, vraj mu to už urobil predtým trikrát. Otec ho vraj fackuje, používa nadávky na jeho osobu aj slovné urážky a vyhrážky denne. Otec bol predvolaný do školy 10/2021 z dôvodu modriny na tvári maloletého a bol triednym učiteľom upozornený, že ak sa to bude opakovať, budú to riešiť patričné orgány. Preto ho vraj otec začal biť do vlasovej časti hlavy.
4. K návrhu pripojila fotokópiu rodného listu maloletého, potvrdenie zo dňa 22.08.2022 o podaní ústneho oznámenia o podozrení z týrania maloletého dieťaťa a jeho otcom na Okresnom riaditeľstve PZ v Košiciach.

5. Matka v liste zo dňa 24.08.2022 uviedla, že sa každých 6 týždňov nachádza mimo územia SR z pracovných dôvodov.

6. Dňa 20.09.2022 bol do podateľne tunajšieho súdu podaný list s prílohami, ktorými bolo splnomocnenie matky ako splnomocniteľky jej matke ako splnomocnencovi, list otca zo dňa 05.09.2022 označený ako súhlas zákonného zástupcu s nástupom k štúdiu na strednej škole, lekárska správa Detskej fakultnej nemocnice Košice zo dňa 31.08.2022 o vyšetrení maloletého, lekárska správa Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura Košice, urgentný príjem 2. typu pre dospelých zo dňa 31.08.2022, lekárska správa Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura Košice, pedopsychiatrická ambulancia zo dňa 31.08.2022.

7. Z listu otca zo dňa 05.09.2022 vyplýva, že otec vyjadril svoj súhlas k tomu, aby bol maloletý zapísaný ako študent na akejkoľvek strednej škole v Košiciach. Toto jeho vyhlásenie je opatrené overovacou doložkou pre legalizáciu por. č. XXXXX-XXXX-XXXX dňa 06.09.2022, tzn. že jeho vlastnoručný podpis na tomto vyhlásení bol overený Českou poštou, s.p. v meste Chrudim na základe jeho občianskeho preukazu ako dokladu jeho totožnosti.

8. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len úrad) zaslal súdu dňa 31.08.2022 správu z prešetrenia pomerov v rodine maloletého, v ktorej uviedol, že úrad eviduje rodinu od roku 2011 v súvislosti s podaným návrhom matky na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu. Na základe rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 14P/26/2020 zo dňa 16.11.2020, bol maloletý zverený do starostlivosti otca a zo strany matky bolo určené výživné v sume 70,-Eur mesačne. Dôvodom tejto úpravy pomerov bolo to, že matka nezvládala starostlivosť o syna, ktorý ju nerešpektoval a nerozumel si s matkiným priateľom. Obaja rodičia s takouto zmenou pomerov súhlasili. Dňa 22.08.2022 sa na úrad dostavila matka spoločne s maloletým a s maloletou dcérou D.Š. a uviedla, že počas letných prázdnin, kedy zabezpečovala starostlivosť o maloletého syna, jej oznámil, že sa nechce vrátiť späť k otcovi do Čiech. Podľa slov matky, maloletý býval u otca v Čechách asi 2,5 roka, počas letných prázdnin bol v Košiciach a asi týždeň a pol bol u otca v Čechách spoločne so sestrou. Prednedávnom sa jej syn zdôveril, že v domácnosti otca sa necíti dobre, je zo strany otca šikanovaný a dokonca mu otec fyzicky ubližuje. Maloletý matke uviedol, že bitky sú skoro každý deň a sú bezdôvodné. Úrad v tento deň vykonal aj pohovor s maloletým Františkom bez prítomnosti rodinných príslušníkov. Maloletý uviedol, že sa k otcovi nechce vrátiť za žiadnych okolností, lebo mu otec dáva facky často a bezdôvodne. Dokonca sa raz stalo, že ho hodil o skriňu, kopal a bil na posteli. Stalo sa aj to, že mal pod okom monokel, čo si všimli aj v škole v Čechách, ktorú navštevoval. Maloletý uviedol, ako mu otec nadáva, neoslovuje ho jeho menom, ponižuje ho, že nič nedosiahne a dáva mu pocítiť, že je najneschopnejší človek na svete. O týchto skutočnostiach matke nehovoril, nejako si na to zvykol. Počas terajších letných prázdnin sa u babky a matky cítil veľmi dobre, v bezpečí a uvedomil si, že už ďalej nechce znášať to, čo predtým, že sa už k otcovi nechce vrátiť, chce ostať s matkou, sestrou, babkou a maminým priateľom S., ktorí sa budú o neho starať, keď bude mama pracovne v zahraničí, kde pracuje na turnusy.

9. Úrad vykonal dňa 22.08.2022 neohlásené sociálne zisťovanie v mieste bydliska u matky na adrese Polárna 5 Košice. Úrad zistil, že v byte má maloletý svoju izbu, takisto aj mal. D. má samostatnú detskú izbu. Z pozorovania vyplynulo, že je medzi rodinnými príslušníkmi vytvorená citová väzba a pekný vzťah. Maloletý sa spolieha na pomoc svojej mamy, nachádza u nej oporu a opäť prejavil vôľu ostať u svojej mamy, do Čiech k otcovi sa vrátiť odmieta. V závere správy zo šetrenia pomerov úrad uviedol, že na základe vyššie uvedených skutočností, vzhľadom na nevyhnutnú potrebu ochrany a bezpečia maloletého dieťaťa, na jeho skutočný záujem v aktuálne nepriaznivej životnej situácii, nakoľko je jeho psychický a celkový vývin priamo ohrozený zo strany otca, ako aj v súvislosti s prebiehajúcim vyšetrovaním v trestnej veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, kde ako poškodený vystupuje mal. C., je vydanie neodkladného opatrenia odôvodnené. Matka toho času riadne zabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa, dieťaťu v domácnosti vytvára bezpečné zázemie a ochranu. Samotný C. opakovane v rozhovore so sociálnymi pracovníkmi uvádzal, že si praje ostať v starostlivosti svojej mamy a odmieta sa vrátiť k otcovi a vyjadruje obavy a strach zo strany otca. Z uvedeného úradu je možné vyjadriť názor, že dočasná, neodkladná úprava práv a povinností voči maloletému dieťaťu v zmysle návrhu matky p. D. A.P., A.. XX.XX.XXXX zohľadňuje jeho aktuálny najlepší záujem a nariadenie neodkladného opatrenia je toho času nevyhnutné.

10. Podľa čl. 11 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

11. Podľa ust. § 1 CMP, podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

12. Podľa ust. § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

13. Podľa ust. § 324 ods. 1 a 3 zákona č. 160/215 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

14. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa ust. § 329 ods. 1 veta prvá a ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Podľa ust. § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

17. Podľa ust. § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

18. V danom prípade sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré konanie upravuje CMP, za aplikácie všeobecnej subsidiarity CSP. CMP upravuje odlišnosti od všeobecného procesného režimu CSP ako generálneho procesného kódexu. Aj z nadpisu tretej časti CMP „Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu“ je nepochybné, že tento zákon upravuje len niektoré špecifiká neodkladných opatrení v mimosporových konaniach s tým, že všeobecná úprava a účel inštitútu neodkladného opatrenia je upravený v príslušných ustanoveniach CSP. Preto súd v danej veci aplikuje príslušné ustanovenia oboch procesných kódexov. Konanie vo veci zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov a určenie výšky výživného na maloleté dieťa sú konaniami vo veciach starostlivosti súdu o maloletých podľa ust. § 111 písm. b), c), d) CMP. Ide o mimosporové konania, ktoré možno začať aj bez návrhu, keďže je pre ne charakteristický princíp oficiality. V konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nie je viazaný rozsahom návrhu.

19. Účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok bezodkladnosti vydania rozhodnutia. Na nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

20. Po oboznámení sa s obsahom návrhu a spisu súd považuje návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný v časti dočasného zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti. Súd má za to,

že existujú zákonné podmienky pre jeho nariadenie, t.j. existuje potreba bezodkladného zásahu súdu z dôvodu ohrozenia najlepšieho záujmu maloletého. Súd pri tom prihliadol na okolnosti, ktoré matka opisala v návrhu ako aj na závery správy úradu, súčasne prihliadol aj na vyjadrenie maloletého, ktorý vzhľadom na svoj vek je schopný prezentovať svoj názor k tejto veci. Keďže naposledy bol maloletý zverený súdom do osobnej starostlivosti otca (rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 14P/26/2020 zo dňa 13.11.2020 právoplatným dňa 11.12.2020), je potrebné tieto pomery dočasne upraviť týmto rozhodnutím do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

21. Súd tiež uvádza, že konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti má byť vždy v najlepšom záujme maloletého, preto ak je maloleté dieťa schopné vzhľadom na svoju rozumovú vyspelosť pochopiť význam a zmysel konania, má byť o ňom informované a vypočuté. Názor maloletého dieťaťa v týchto konaniach je dôležitý, avšak v žiadnom prípade súd nemôže rozhodovať výlučne podľa názoru vysloveného maloletým dieťaťom, podľa jeho želania.

22. Matka sa v danom prípade domáha nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP tzv. sedemdnňové neodkladné opatrenie. Na postup súdu podľa cit. ust. zákona však v tomto prípade neexistuje právny základ. Zo stany matky došlo celkom zjavne k nepochopeniu uvedeného inštitútu, ktorý je možné aplikovať len za predpokladu, že povinná osoba (v tomto prípade matka) má dieťa u seba neoprávnene, bez právneho dôvodu a odovzdania dieťaťa sa môže dožadovať oprávnená osoba. Aplikácie tohto ustanovenia zákona by sa mohol domáhať otec maloletého, pretože on má maloletého dieťa vo svojej starostlivosti na základe súdneho rozhodnutia a matka je osobou povinnou. Vtedy súd môže, po splnení podmienky neodkladnosti zásahu súdom, uložiť takejto osobe, aby dieťa odovzdala buď do osobnej starostlivosti oprávnenej osoby, alebo do striedavej osobnej starostlivosti, ktorá už však musí byť nariadená skorším súdnym rozhodnutím. Uvedený postup tiež nie je možné aplikovať na situácie, kedy rodičovské práva, a teda ani forma starostlivosti, doposiaľ nie je upravená súdnym rozhodnutím. Bez takejto úpravy majú voči maloletému dieťaťu obaja rodičia rovnaké práva a povinnosti. Aj preto toto uznesenie nadobudne vykonateľnosť až dorúčením a nie jeho vyhotovením.

23. V časti nariadenia neodkladného opatrenia a to určenia výživného v nevyhnutnej miere zo strany otca, súd návrhu matky nevyhovel a zamietol ho. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie skutočnosti, že bez zásahu do pomerov účastníkov by bolo ohrozené zabezpečovanie výživy oprávneného, v tomto prípade maloletého dieťaťa v nevyhnutnom rozsahu, ktorý je zásadne odlišný od rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom vyplývajúceho zo zákonných kritérií uvedených v § 62 a nasl. Zákona o rodine. Nariadiť rodičovi platiť výživné neodkladným opatrením je možné iba v nevyhnutnej miere, ak sú okolnosti prípadu také, že vyžadujú okamžitý zásah súdu, pretože výživa dieťaťa nie je zabezpečovaná. Podstatným je preukázanie, že rodič zabezpečujúci starostlivosť o dieťa individuálne nie je schopný uspokojovať jeho potreby ani v nevyhnutnom rozsahu, čím by mohlo dôjsť k ohrozeniu, prípadne aj života a zdravia maloletého dieťaťa. Neodkladné opatrenie je inštitútom dočasným, súd v konaní o jeho návrhu nevykonáva dokazovanie, nevypočúva účastníkov konania a rozhoduje len na základe osvedčenia relevantných skutočností bez pojednávania. Matka v návrhu neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by znamenali ohrozenie výživy dieťaťa, čo je podstatou inštitútu neodkladného opatrenia. Konečné určenie vyživovacej povinnosti toho ktorého rodiča vyžaduje vykonanie dokazovania, čo presahuje rámec inštitútu neodkladného opatrenia.

24. Matkou uvedené tvrdenia čo do návrhu na určenie výživného v nevyhnutnej miere si vyžadujú vykonanie dokazovania majetkových pomerov oboch rodičov, ich možností a schopností, ako aj odôvodnených potrieb mal. dieťaťa, čo je nad rámec inštitútu neodkladného opatrenia.

25. Napriek tomu však súd zdôrazňuje, že vyživovacia povinnosť rodičov je ich zákonná povinnosť, ktorú je povinný si plniť každý rodič dieťaťa do času, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť (ust. § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine „ZoR“). Je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. Súd určuje len rozsah (výšku) výživného.

26. Pre úplnosť súd dodáva, že neodkladné uznesenie nie je konečným rozhodnutím a má len dočasný charakter. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je založené na výsledkoch dokazovania, na závere o skutkovom stave a ani na právnom posúdení veci, nepredstavuje samo osebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná, ako ich bude hodnotiť a

aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sú údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených účastníkmi konania. Súd o nariadení neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez vylúčených účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Charakter tohto procesného inštitútu obmedzuje procesnú aktivitu účastníkov, ako aj nevyhnutnosť vykonania pojednávania a procesného dokazovania. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu.

27. Z uvedeného dôvodu súd o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa ust. § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa ust. § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil